

Socialnämnden

Sammanträdesdatum
2025-02-12

§ 4

Dnr 2025-000014

Remiss aktivitetskrav

Socialnämndens beslut

Att godkänna remissvaret.

Sammanfattning av ärendet

I april 2022 beslutade Regeringskansliet att ge en utredare i uppdrag att analysera och föreslå hur ett tillägg om aktivitetsplikt kunde införas i socialtjänstlagen. Enligt den ursprungliga uppdragsbeskrivningen skulle en aktivitetsplikt företrädesvis riktas till arbetslösa vuxna kvinnor och män som står till arbetsmarknadens förfogande och uppbär försörjningsstöd. I mars 2023, efter regeringsskiftet, ändrades uppdraget. Den största förändringen var att utredaren nu ska utreda ett aktivitetskrav som ska riktas till vuxna män och kvinnor som tar emot försörjningsstöd. Filipstads kommun är remissinstans.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2025-01-26
Missiv daterat 2024-11-25
Remiss DS:2024:22

Beslutet skickas till

Socialdepartementet

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Socialförvaltningen

Datum
2025-01-26Diarienummer
Soc 2025/14

Aktivitetskrav inom försörjningsstödet – för arbete, egenförsörjning och nationell likformighet

Förslag till beslut

Att godkänna remissvaret

Sammanfattning av ärendet

I april 2022 beslutade Regeringskansliet att ge en utredare i uppdrag att analysera och föreslå hur ett tillägg om aktivitetsplikt kunde införas i socialtjänstlagen. Enligt den ursprungliga uppdragsbeskrivningen skulle en aktivitetsplikt företrädesvis riktas till arbetslösa vuxna kvinnor och män som står till arbetsmarknadens förfogande och uppbär försörjningsstöd. I mars 2023, efter regeringsskiftet, ändrades uppdraget. Den största förändringen var att utredaren nu ska utreda ett aktivitetskrav som ska riktas till vuxna män och kvinnor som tar emot försörjningsstöd.

Filipstads kommun är remissinstans.

Beslutsunderlag

Missiv

Remiss

Bakgrund

I utredningen föreslås bland annat att:

- Socialnämnden får en skyldighet att ansvara för att det finns tillgång till kommunala insatser som möter behovet av meningsfull heltidssysselsättning för vuxna personer som får försörjningsstöd.
- Insatserna inom aktivitetskravet ska utgöras av:
 1. Aktiviteter som syftar till att motivera individen eller öka hens förmåga att ta ett arbete, påbörja en utbildning eller delta i andra insatser som har dessa syften
 2. Aktiviteter som syftar till att öka individens språkliga förutsättningar att ta ett arbete, påbörja en utbildning eller delta i andra insatser som har dessa syften
 3. Arbetsplatsförlagda aktiviteter inom en kommunal förvaltning
 4. Jobbsökande aktiviteter

- Insatserna inom aktivitetskravet ska utformas på ett sådant sätt att personer som deltar är oförhindrade att ta en anställning och även i övrigt kan stå till arbetsmarknadens förfogande.
- Socialnämnden blir skyldig att kräva deltagande i aktiviteter av en vuxen person som får försörjningsstöd sedan minst två månader. Kravet bör slå till så fort som möjligt, inom två månader.
- Om den enskilde utan godtagbart skäl avböjer att delta i insatser enligt aktivitetskravet ska socialnämnden kunna vägra eller sätta ned fortsatt försörjningsstöd. Detsamma ska gälla om den enskilde utan godtagbart skäl uteblir från insatserna.
- Socialnämnden ska, när den ställer krav på en enskild att delta i insatser enligt aktivitetskravet, upprätta en individuell plan för insatserna. I planen ska rimlig tid avsättas för arbetssökande.
- Socialnämnden får en möjlighet att tidsmässigt och innehållsligt anpassa aktiviteterna inom aktivitetskravet till insatser som individen får från Arbetsförmedlingen och för Arbetsförmedlingen att i sin planering beakta individens aktiviteter inom ramen för aktivitetskravet och progression till följd av dessa.
- Inspektionen för vård och omsorg (IVO) föreslås utöva tillsyn över socialtjänstens tillämpning av aktivitetskravet. IVO ska kunna ålägga en kommun att betala en sanktionsavgift om det föreligger systematiska brister i kommunens arbete med aktivitetskravet. Socialnämnden ska regelbundet till IVO redovisa hur kommunen arbetar med aktivitetskravet och lämna vissa kvantitativa uppgifter.
- Det bör inrättas en delegation med uppdrag att främja införandet av aktivitetskravet, i första hand genom kunskaps- och metodstöd till kommunerna och genom främjande av samverkan mellan kommuner och andra relevanta aktörer.

Synpunkter:

Socialnämnden i Filipstads kommun ställer sig i stort positivt till ett aktivitetskrav inom försörjningsstödet enligt med vad som framgår i förslaget.

Att genomföra det som framgår i förslaget kommer att innebära stora utmaningar för många kommuner. Socialnämnden i Filipstads kommun fattade 2023 beslut om heltidsaktivitet för individer som uppbär försörjningsstöd. Den verksamhet som bedrivs i Filipstad motsvarar inte den omfattning som anges i förslaget vilket innebär att det kommer att krävas en stor omställning för kommunens berörda verksamheter. Omställning kräver som regel resurser för att lyckas. I förslaget är det inte fullt tydligt hur finansieringen är tänkt att se ut. Utifrån finansieringsprincipen och målsättningen att insatser ska ges med hög kvalitet för att skapa förutsättningar för individers progression krävs full ekonomisk ersättning från staten. Utredningen betonar att det krävs en robust ekonomisk grund för att aktivitetskravet ska kunna implementeras på ett likvärdigt och effektivt sätt i hela landet. Full statlig ersättning säkerställer att mindre och ekonomiskt svaga kommuner har kapacitet att möta de krav som reformen ställer.

Förslaget innebär också att kommunerna behöver tillhandahålla förskole- och fritidshemsplatser i den utsträckning som krävs för att föräldrar som får försörjningsstöd ska kunna delta fullt ut i aktiviteter på heltid. Även detta är en resursfråga samt viktigt ur ett barn- och jämställdhetsperspektiv.

Socialnämnden i Filipstads kommun ställer sig frågande till varför alla arbetsplatsförlagda aktiviteter endast får genomföras inom kommunal förvaltning? Det ställer ännu högre krav på finansiering då en mättnad inom förvaltningarna innebär att nya verksamheter/arenor behöver byggas upp och därefter arbetsledas.

I förslaget saknas ett tydligt förslag hur samverkan med Arbetsförmedlingen ska se ut. För att lyckas med reformen behöver detta tydliggöras ännu mer. Det statliga uppdraget behöver matcha kommunernas roll och uppdrag.

Åsa Andersson
Förvaltningschef

Beslutet skickas till

Remissvaren ska ha kommit in till Socialdepartementet senast den 11 mars 2025. Svaren bör lämnas per e-post till s.remissvar@regeringskansliet.se och med kopia till s.sof@regeringskansliet.se. Ange diarienummer S2024/02055 och remissinstansens namn i ämnesraden på epostmeddelandet. Svaret bör lämnas i två versioner: den ena i ett bearbetningsbart format (t.ex. Word), den andra i ett format (t.ex. pdf) som följer tillgänglighetskraven enligt lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service. Remissinstansens namn ska anges i namnet på respektive dokument.